

§ 131

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 15.5.2019 132 § (liukastuminen)

HEL 2019-002139 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 15.5.2019 (132 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen siten, että hakijalle korvataan yhteensä 3 327,74 euroa.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut yksikön päällikkö on 15.5.2019 päätöksellään (132 §) hylännyt 17.1.2019 Herttoniemen sairaalan kevyen liikenteen väylällä tapahtuneeseen liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja niiden perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vaatimuksensa vahingonkorvauksesta Herttoniemen sairaala-alueen kevyen liikenteen väylällä 6.2.2019 tapahtuneeseen liukastumiseen liittyen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Perustelut

Lautakunnan käytettävissä olevan selvityksen mukaan on hakija liukastunut keskiviikkona 6.2.2019 noin klo 16.45-55 kaupungin talvikunnossapitovastuulla olevalla kevyen liikenteen väylällä Herttoniemen sairaalan alueella. Vahingonkorvausvaatimukseen (15.2.2019) liitetyn kirjallisen todistajankertomuksen mukaan tielle oli kinostunut lunta ja sen alla oli jäätä. Tie oli hiekoittamaton. Vahingonkorvausvaatimusta on täydennetty (6.5.2019) tiedolla toisesta henkilötodistajasta, joka tarvittaessa todistaa kävelytien olleen 6.2.2019 jäinen ja hiekoittamaton. Myös em. toinen henkilötodistaja on liukastunut ja kaatunut vahinkopaikalla 6.2.2019.

Hakija on oikaisuvaatimuksessaan osoittanut, että vahingonkorvausvaatimukseen liitetyt valokuvat vahinkopaikaista on otettu 12.2.2019.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen, kuten jalankulun, tarpeet.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin. Nämä määräykset ovat lähinnä kunnossapitolain säännöksiä täsmentäviä. Se, että kunta noudattaa ko. määräyksiä, ei kuitenkaan poista kunnan vahingonkorvausvastuuta, mikäli voidaan todeta, että väyliä olisi olosuhteet huomioon ottaen tullut kunnossapitää useammin tai muulloin kuin mitä kunnan antamissa määräyksissä edellytetään.

Helsingissä talvihoidon piiriin kuuluvat alueet on jaettu kunnossapitoluokkiin liikenteellisen merkityksen mukaan. Vahinkopaikka on kaupungin kunnossapitoluokituksen mukaisesti III-luokan kevyen liikenteen väylä.

Vahinkopaikka sijaitsee kaupungin tontilla, joka käsittää mm. Herttoniemen sairaalan. Kaupungilla on vastuu alueen huoltotoimien toteuttamisesta. Kaupunki on tehnyt ulkoalueiden huoltosopimuksen Herttoniemen sairaala-alueen kunnossapidosta palveluyhtiön kanssa. Kunnossapitosopimuksen mukaan on vahinkopaikka talvikunnossapidon piirissä toistuvasti mm. viikoilla 1-9. Kunnossapitosopimuksessa on sovittu, että lumityöt vahinkopaikalla aloitetaan kello 07.00 mennessä. Liukkaudentorjunnasta on sovittu, että vahinkopaikalle levitetään sepeleitä kello 09.00 mennessä, myös viikonloppuisin. Liukkaudentorjuntatimet tulee aloittaa kello 07.00 mennessä sekä heti lumenpoiston jälkeen tai viimeistään kaksi tuntia liukkauden syntyemisestä.

Ilmatieteen laitoksen säähavaintojen mukaan on lämpötila vahinkopäivänä 6.2.2019 pysytellyt Kaisaniemen mittausasemalla tehdyissä mittauksissa pakkasasteiden puolella. Ilman lämpötila on vahingon tapahtuma-aikaan kello 16.40-16.50 ollut -6.6 °C astetta. Vahinkopäivää edeltävinä päivinä 30-31.1.2019 ja 3-5.2.2019 on ilman lämpötila vaihdellut lämpö- ja pakkasasteiden välillä.

Palveluyhtiö, jolle kunnossapitotehtävät on sopimuksin siirretty, on saadun selvityksen mukaan aurannut sairaala-alueen torstaina 17.1.2019 kello 04.00-6.30 ja hiekoittanut alueen maanantaina 25.1.2019 kello 04.00-5.00. Sairaala-alue on tämän jälkeen aurattu va-

hinkopäivän aamuyönä keskiviikkona 6.2.2019 kello 4.30-06.00 välisenä aikana. Vahinkopaikkaa on seuraavan kerran kunnossapidetty aurauksella lauantaina 9.2.2019.

Muutoksenhaun kohteena olevassa päätöksessä on kerrottu, että vahinkopaikan hiekoitusta ei ole lisätty vahinkopäivän aamuyöllä tehdyn aurauksen jälkeen, jatkuvan lumisateen vuoksi.

Ilmatieteen laitoksen säähavaintojen perusteella on yöllinen lumisade päätynyt vahinkopäivän aamuna 6.2.2019 kello 6.40 (sateen intensiteetti on vaihdellut 0,5 ja 0,7 välillä tehdyn aurauksen aikaan, minkä jälkeen se on ollut 0,7 kello 6.20, 0,2 kello 6.30 ja 0,3 kello 6.40 mitattuna, jonka jälkeen sateen intensiteetiksi on mitattu 0,00 aina vahinkopäivän jälkeiseen aikaan saakka). Lumisade on siten päätynyt noin 40 minuuttia tehdyn aurauksen jälkeen, ja noin 10 tuntia ennen vahinkohetkeä.

Oikeuskäytännössä on katsottu, että poikkeuksellisen huono sää voi olla vahingonkorvausvastuun poistava tekijä. Hiekoittamisesta ei ole juurikaan hyötyä jatkuvan ja voimakkaan lumisateen aikana, koska hiekka jää lumen alle, ja aurataan lumen mukana pois. Kunnossapidosta vastaavan on kuitenkin tällaisessa tilanteessa voitava osoittaa huolehtineensa liukkauden torjunnasta asianmukaisesti ennen lumisateen alkamista sekä heti sen päätyttyä.

Asian arvioinnin kannalta on olennaista arvioida, onko liukkaudentorjunnasta asianmukaisesti huolehdittu ennen lumisateen alkamista. Vahinkopäivän aamuna 6.2.2019 kello 6.40 päätynyt lumisade on alkanut 1.2.2019. Lunta ei ole satanut lainkaan 31.1.2019. Saadun selvityksen perusteella on liukkaudentorjunnasta edellisen kerran huolehdittu 25.1.2019. Ilmatieteen laitoksen Kaisaniemen mittausaseman säähavaintotiedot osoittavat, että ilman lämpötila on vaihdellut lämpö- ja pakkasasteiden välillä 30-31.1.2019 ja 3-5.2.2019 päivinä, jolloin alueella on myös satanut. Ilman lämpötilan vaihdellessa pakkas- ja lämpöasteiden välillä muodostuu tien pinnalle jäätä. Edellä esitetyn perusteella lautakunta pitää todennäköisenä, että alueen kulkuväylille on muodostunut jäätä lämpötilavaihtelujen ja sateiden esiintymisen myötä. Tämän jään on peittänyt 1.2.2019 alkanut lumisade, joka on päätynyt 6.2.2019 aamuna. Kun lumet on vahinkopäivän aamuna 6.2.2019 aurattu, on tien pinta jäänyt jäiseksi ja liukkaaksi, jolloin liukkaus on tuntuvasti lisääntynyt liukkaudentorjuntatoimenpiteitä edellyttävällä tavalla. Vahinkopaikan liukkaudentorjunnasta olisi tullut huolehtia myös vahinkopäivän aamuna tehdyn aurauksen jälkeen kunnossapitosopimuksen mukaisesti, heti lumenpoiston jälkeen tai viimeistään kaksi tuntia liukkauden syntyemisestä. Liukkaudentorjuntatoimet eivät olisi olleet hyödyttö-

miä tai mahdottomia tehdä 6.2.2019 kello 6.40 päättyneen lumisateen jälkeen.

Kadun kunnossapitovelvollisen vastuu ulkopuoliselle aiheutetusta vahingosta on lähtökohtaisesti tuottamusvastuuta, eli vahingon on täytynyt aiheutua kunnossapitovelvollisen virheestä, huolimattomuudesta tai laiminlyönnistä. Oikeuskäytännössä on katsottu kadun kunnossapitämisen kuuluvan ns. korostetun huolellisuusvelvollisuuden alueeseen.

Vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain (412/1974)vastuusäännösten että kunnossapitolain (31.8.1978/669) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Kunnossapitovelvollisen on vastuusta vapautuakseen osoitettava menetelleensä kunnossapidon osalta huolellisesti.

Lautakunta katsoo, ettei kaupunki ko. tapauksessa ole osoittanut, että vahinkopaikan liukkaudentorjunnasta olisi asianmukaisesti huolehdittu ennen vahinkoa. Ko. tapauksessa ei kunnossapidosta tehtyä sopimusta palveluyhtiön kanssa ole noudatettu. Kunnossapitotehtävien siirtämisestä huolimatta säilyy vastuu kuitenkin sillä, jolle se lain mukaan kuuluu. Edellä esitetyn perusteella lautakunta katsoo, että vahinkopaikan kunnossapitoa on laiminlyöty. Kaupunki on näin ollen vahingonkorvausvastuussa hakijalle aiheutuneesta vahingosta.

Hakija on vaatinut että kaupunki korvaa aiheutuneen vahingon samoin periaattein kuin vakuutusyhtiö korvaa vahinkoja. Tältä osin lautakunta toteaa, että vakuutusyhtiön korvausvastuun perustana on sopimussuhde. Vakuutusyhtiön korvausperiaatteilla ei siten ole merkitystä arvioitaessa kaupungin vahingonkorvausvastuuta asiassa.

Lopputulos

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä hakijan oikaisuvaatimuksen siten, että hakijalle korvataan osa vaaditusta korvaussummasta.

Hakijalle korvataan yhteensä 3 327,74 euroa. Korvaus suoritetaan hakijan ilmoittamalle pankkitilille.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2:1 §.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

03.03.2020

Lisätiedot

Liisa Mäkelä, lakimies, puhelin: 310 22093
liisa.makela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k., Tietosuojalaki 29 §)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi kirjeenä 15.5.2019. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 31.5.2019 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Liisa Mäkelä, lakimies, puhelin: 310 22093
liisa.makela(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 1
Helsinki 10
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F106 8000 1200 0626 37

Alv.nro

F102012566

- 1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k., Tietosuoja laki 29 §)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
- 2 Uusi selvitys asiassa

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön päällikkö 15.05.2019 § 132

HEL 2019-002139 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Vahingonkorvausvaatimuksen mukaan hakija on liukastunut 6.2.2019 noin klo 16.45 lumisella, jäisellä ja hiekoittamattomalla kevyen liikenteen väylällä, joka alkaa Siilikujalta ja jatkuu Herttoniemen sairaalan takana. Hakija on vaatinut kaupunkia korvaamaan liukastumisesta aiheutuneita kuluja yhteensä 4 867, 42 eurolla.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen, kuten jalankulun, tarpeet.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suori-

tusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Vahinkopaikka sijaitsee Herttoniemen sairaalan tontilla ja kuuluu siten Herttoniemen sairaalan kunnossapidettäviin alueisiin. Kyseessä on kevyen liikenteen väylä, joka pohjoispäästä päättyy kaupungin kevyen liikenteen puistokäytävään. Kyseinen puistokäytävä on osittain III-luokan väylä ja osittain ei talvikunnossapidettävä väylä. Näin ollen voidaan katsoa, että vahinkopaikka on myöskin vähäliikenteinen väylä.

Ilmatieteen laitoksen mukaan vahinkopäivänä lämpötila on vaihdellut Kaisaniemen mittausasemalla tehdyissä mittauksissa $-0,2^{\circ}\text{C}$ ja $-7,8^{\circ}\text{C}$ välillä. Vahinkopäivänä on satanut lunta n. klo 10 asti. Vahinkopäivänä Kaisaniemen mittausasemalla lämpötila on klo 16 ollut $-7,6^{\circ}\text{C}$ ja tällöin on ollut selkää ja poutaa. Vahinkoa edeltäneenä päivänä sää on pysytellyt $1,2^{\circ}\text{C}$ ja $-5,7^{\circ}\text{C}$ välillä. Tällöin lumisade on ollut jatkuvaa koko päivän. Lumensyvyys on vahinkopäivää edeltävänä päivänä on ollut 39 cm ja vahinkopäivänä 44 cm. Lumensyvyys on kasvanut viisi senttimetriä. Myös vahinkopäivänä satanut lumi on kasvattanut lumensyvyyttä kahdella senttimetrillä, 46 senttimetriin.

Kunnossapitoiiriltä saadun selvityksen mukaan kevyen liikenteen väylä on aurattu vahinkopäivänä aamuyöllä 4.30-6.00 välisenä aikana. Lumisade jatkui edelleen, joten hiekoitusta ei lisätty.

Vahingonkorvausvastuu edellyttää laiminlyöntiä tai tuottamusta. Lisäksi toiminnan tai laiminlyönnin ja seurauksen välillä on oltava syy-yhteys. Kadun kunnossapitovelvollinen voi vapautua vahingonkorvausvastuustaan, jos hän voi osoittaa, että kunnossapitotyöt on hoidettu asianmukaisesti tai että vallinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Vahinkopaikalla on tehty kunnossapitotoimenpiteitä vahinkopäivänä. Oikeuskäytännössä on katsottu, ettei hiekoittaminen ole tarpeellista silloin, jos se on hyödyttömiä, kuten silloin, jos hiekka uppoaisi lumen alle. Liukkauden torjuntaa ei myöskään ole mahdollista toteuttaa siten, että kadut eivät koskaan olisi liukkaat vaikka kunnossapito on ollut asianmukaisella ja kunnossapitolain edellyttämällä tasolla. Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua.

Vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti ja asiassa saatujen selvitysten perusteella vahinkoaikaan vallinneet sääolot ja suoritettujen kunnossapidon toimenpiteet huomioiden kaupunki katsoo toimineensa huolellisesti. Näin ollen kaupunki ei ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä ole asiassa korvausvelvollinen.

03.03.2020

Asia/17

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta
(669/1978) 1–4 §

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätös 21.6.2017 § 57

Lisätiedot

Tiia Strömberg, valmistelija, puhelin: 310 39930
k ymp.korvausasiat(a)hel.fi